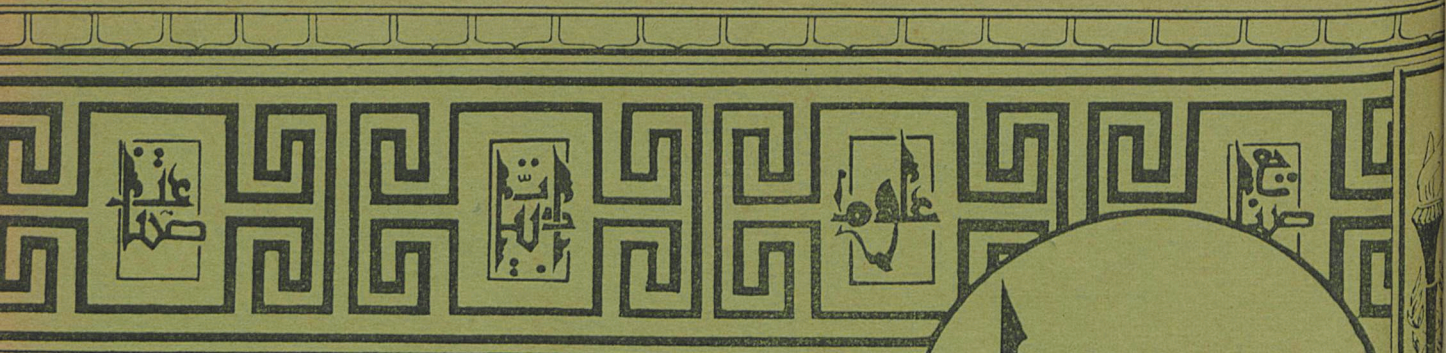

اجتهاد

آیده بردفعه ترکیه و فرانسزجه اولاراق نشر ایدیلیر
مجموعه عثمانیه واسلامیه در

مندرجات :

هیئت تحریریه	اخطار مخصوص
۰۰ ر.	حجاز شومن دوفری
قازانی حاجی احمد	روسیا مسلمان لری
۰۰ ج.	حکمدار و ادبیات
عبدالرحمن بدرخان	روح نسا

جنوره : ۱۹۰۵

حاله روسیه حکومتی مسلمانان را علناً عبادت لایق منع میله مکده و جامعاری بر طاقم حیواناته و خصوصیه دوموزله مسکن اتخاذ ایتمکده در . علما و مشایخ اسلا- میه دن بر چوغنی نفی و نابید و تسمیاً قتل ایله مش و از جمله اشراف علما دن حاجی عبداللطیف افندی یی حجاز و در سعادتی زیارت ایتدیکندن دولای نفی و تسمیم ایتشد. (قوق) جهنده بولونان بعض مسلمان قریه لرینه مجوسی اشقیالری اسکان ایدوب یرلری جبراً آلارندن آلاق اشقیای مرقومه یه تسلیم ایله مکده و (قبه) شهری جوارنده بولونان بر قاق مسلمان قریه لرینی بوس بوتون خراب ایدوب اهالیسنی ایران حدودینه نفی و تبعید ایدره رک یرلرینه مجوسی لری یرلشدر مکده در . بو مسلمان لرک بعضی لری مظالم واقعه یه تحمل ایدمه یه رک دارالخلافه علیه یه دخالت و التجا ایله مکده در لر . معاهدات منعده ایجابجه مسلمان خانه -

لری نك هر برندن سنوی آنجاق بر منات (اون ایکی بوچوق غروش) اخذینه صلاحیتدار ایکن بالخاصه مسلمان لری تضیق قصدیه الیوم خانه باشنه ایکوز منات طلب و اخذینه قیام ایله مشدر. مسلمان لری قتل ایدن لری پك جزئی رشوت مقابلنده عفو و تبرئه ایتمکده اولدو- غندن اهالی اسلامیه یی قتل و اتلافه جرأت ایدن لرک عددی کوندن کونه تکثر ایتمکده در . بر روسک عر- نحالی در حال موقع اجرایه قونولدیغی حالده تجاوزات واقعه دن شکایتله محافظه حقوقی استدعا ایدن بر مسلمان حبس جزاسنه دوجار ایدیلور . مسلمان لره اذا و جفا ایدن لری حکومت علناً حمایت و محابت ایدیور . حکو- متک بو مساعدتدن اخذ جسارت ایدن مجوسی اشقیایی

اجتهاد

مسلمان لرک روسیاده ظلم و حقارت کوردیکی سو- یله یورو بونی یالکز سویله مکله بر فائده امید ایدیورسکر. مسلمان لرک ظلم و حقارت کورمه سی مسلمان اولدو قلم- ندن دکل جاهل و تبیل اولالردن در . سزک کمال اخلاص ایله دارالخلافه دیدیککر ایستانبولده کی مسلمان لر ینه سوزده مسلمان اولان حکومت لرندن دها آزمی جبر و حقارت کوریور لر ظن ایدیورسکر ؟ روسیه حکو- متی ائمه یه و سزه روسجه اوکرمتک ایسته یورمش. فنامی؟ او زمان هیچ اولمازسه بیلمه دیککر و آکلامادیغکر بر ورقه یی امضا ایتکدن قورتولورسکر . روسیا حکومتی سزدن عسکر آلپور و دین قارداش لکر اوزهرینه قیلیچ چکدیریور . بونی سزک خلیفه دیدیککر عبدالحمید یایما- یورمی ؟ یمنده ، عساکر سزک شهید ایتدیکلری عرب لر مسلمان دکلگی درلر ؟ بونلری اولدورن عسکر مسلمان دکلگی در ؟ بو عساکرک باش قوماندانی بوخلاف خلیفه عبدالحمید دکلگی در ؟ بو عرب وطنداش و دینداش لرمزک سبب عصیان لری ظلم و تعدی دن باشقا بر شیعی در ؟ سز بو لایحه کزی آلمانیا، آهریقا، آوستریا، انکلترة ایتالیا، روسیا، ژاپونیا، فرانسه الخ . . سفارتلرینه کوندردیکلری یازیورسکر . (لیس للانسان الا ماسعی) آیتنی لایحه کزک باشنه یازمش اولدیغکر و کندیکر اساسلی هیچ بر سعیده بولونمادیغکر حالده

قازانلی حاجی احمد

بر ملاحظاتی، بر استنادگاهی، بر مکتب عرفانی وجوده
 کش اولوردی. حالبوکه عبدالحمید عهد مشئومنده ملک
 اسلامک اوچده برینی تلف ایتدی. شیمیدی ترکیا
 پادشاهی، بر بولغار کنخداسنک اوکنده تیره‌یور.
 قارداشینی اوز اولادینی شهید ایدن بویله بر یادکاردن
 امید اعانت ایتنهک نه قادر عبث اولدینی میدانده‌در.
 بیهوده لایحه و عرضحال ویرمکه وقت کچیرمه‌یک، قار-
 داشلرمن! علم و پاره قازانک. علمسز پاره قازانماق،
 پاره‌سز علم قازانماق و بونلرسز استحصال و محافظه
 حریت و حقوق ممکن دکلدر. مسلمان حکومتلرک
 تبعه‌لرینه ایتدیکلری مظالم روسیانک مسلمان تبعه‌یه
 ایتدیکی مظالم‌دن فضله‌در. روسیا، عساکره لحم خنزیر
 اکل ایتدیریور دیورسکز. عبدالحمید عساکر اسلامی
 آحلیق‌دن، سفالت‌دن اولدوریور. بونلرک پاره لربله
 نفس مستبدانه‌سنی محافظه ایچون استخدام ایتدیکی جوا-
 سیسنی سمیزله‌تیور. ممالک عثمانیه‌نک هیچ بر طرفنده
 امنیت و معدلت یوقدر. ترک، ارمنی، کرد، عرب،
 روم، الخ.، هپ یکدیگرینی بوغازلایور. بو فساد
 و قتلی یاپان، یاپدیران هپ بو خلیفه اسلام؟ در. بزلر
 شیمیدی مسلمانلغسک نامندن غیری بر شیئه مالک دکلز.
 آغلاماق عرضحال ویرمک ثمره سزدر. روسیادن اک صوک
 کلن تلغراف‌لره نظر آ، بوکون قافقاس‌یاده، مسلمان‌لر،
 ارمنی و وطنداشلری ایله مقاتله‌ده‌درلر. بو وحشت و
 بهیمیتک سائقی جهل دکل ده نه‌در؟ زمان، علوم،
 صنایع، تجارت زمانی‌در. کوزکری آچک؛ ژاپون‌لره
 باقک؛ علم تحصیل ایدک. ترکجه‌نی، روسجه‌نی فرانسه-
 جه‌نی وداها باشقا لسانلری اوکره‌نک؛ اولادکزه
 اوکره‌نک؛ شرکتلر عقد ایدک. بویله جاهل قالیرساق

حقارتدن قور تولمای ناصیل امید ایده‌بیایرسکز؟ روسیا-
 ده هر ملت‌دن زیاده تضییق و تعدی‌یه اوغرایان ملت
 یهودی‌لردر؛ هر دورلو موانع و مشکلاته رغماً تجارت
 و صنایعه، شرکت‌لر عقدنده، طبابت، مهندسلک،
 آوو قاتلق کیی حرّ مسلک‌لرده یهودی‌لرک اشغال ایتدیکی
 مواقع کوزکری اوکنده دکلکی؟ روسیاده یکرمی میلیون
 اسلام اهالی وار. بو یکرمی میلیون مسلمان‌دن قاچ
 بروفه‌سسور، قاچ دوقتور قاچ شرکت رئیس، قاچ بانکر
 بولونابیلر؟ روسیا، ذکور و اناث موسوی طلبه‌نی
 ژیمنازلره و دارالفنون بیک مشکلات ایله قبول ایدیور.
 پاریس، برلین، لوندره، جنه‌وره دارالفنون‌لرند روس
 تبعه‌سندن بیکلرجه قیز رارکک موسوی طلبه تحصیل
 علم و هنرله مشغول‌در. بو هجرت و کلفت پتیه‌سبورغ
 موسقوا و سائر روس شهرلرنده‌کی دارالفنون‌لره قبول
 ایدیلمه‌لرند در. مسلمان‌لر ایچون ایسه روسیه‌ده
 بوتون مکتب قابولری آحیق‌در. نیچون اولادکری او-
 قوتما یورسکز؟ اوقوتسه‌کری، آوروپیه کوندرسه‌کری،
 بونلر صوکره روسیایه عودت ایده‌رک کرک حکومت
 مأموریتنده، کرک خصوصی ایشلرده مواقع مهمه
 آسه‌لر، ایش زمان ایله باشقارنک آیر. دارالخلافه!
 دارالخلافه! دیوب دورمایک. عبدالحمید دارالخلافه-
 نک‌ده، خلافت‌کده حیثیت و اعتبارینی برباد ایتدی.
 و بوتون مسلمان‌لرک کوردیکی ظلمک مسئؤل حقیقیسی،
 قسم اعظم اعتباریله، عبدالحمید و عبدالحمید کیی مستبد
 و خائن سلاطین عثمانیه‌در. اگر عبدالحمید دین و ملت
 دشمنی وجدانسز بر پادشاه اولماسه‌یدی یکرمی سکز سنه
 ظرفنده ترکیا، قوی‌الشکیمه، متمدن بر حکومت
 اسلامی حالی آیردی. و مسلمان‌لرکده او زمان قولی

بولديغندن اولسون، كركسه ايستهديكى كيي سكوت
 ايميه ويا سويله ميه داه خواجهلى بولاراق بونلرى
 ترجيح ايتديكندن بولونسون، حكمدار، سائق طبعيسى
 اثرى اولاراق عادى محررله متميل اولور. ليكن
 هيئات : اك بويوك ذكار بيله، كنديلرينك و عصرلرينك
 رسوايلغى اعلاناً سويله يلم كه سرايلرده كنديلرينى تلويث
 و ترزيل ايتديلر. احسانلر، رتبهلر ايله، آثار مبجله نك
 يكانه ماهمى اولان، حداثت جوانمردانه نك منبعلرينى
 اولنرك روحنده قوروتديغندن درلايى حكمدار
 حاييتكار، قلباً كندى كندىنى آقيشلاشم اولمالى در.
 بو جهتله، كوچوك محررلر قادار بويوك محررلرى ده
 حمايه ايدن حكمدار ك فطانتى تسليم ايمه مك ممكن
 دكل در. چونكه، كوچوك محررلرى كندى حذاي علمنه
 وضع ايدهر ك قازاندينى كوچوك بر نخر ايله، حكمدار،
 حشود اولور. بويوكلره كلينجه، حكمدار بونلرك
 تنزلندن محظوظ اولور، حيثيتدن دوشمه يه ناموس
 و اعتبارلرندن تجرد ايميه اونلرى مجبور ايدر، ياخود
 عادى محررلرك صوئوق تملق و ستايشلرندن اقتطاف
 ايدهر جكي منافع نسباً داه اهميتلى مهالك توليد ايدن
 مهاجمات قلميه لرند، بويوك محررلرى، متاركه يه
 مجبور ايدر.

مبحث

۶

ارباب قلمى مهمسه مديكى حاليده حكمداره
 ترتب ايدن زيان

حكمدار طرفندن حمايه ايديلن محررلر، حكمداره

روسياده دكل، جهانك اك حر و عادل بر مملكتنده
 بولونسق بيله نصيبمز هلاك و حقارتدن غيرى
 بر شى اولماز.

خلاصه، كمال تأثرله او قودىغمز عرضحالركزك احنوا
 ايتديكى مطالباتك بر قسمنده پك حقليسكز. فقط او
 حقى تحصيله مقتضى وسائطى تعينده ياكيايورسكز.

حكمدار و ادبيات

مبحث

۵

دن مابعد

هر زمانده و هر طرفده حقيقه بويوك محررلر پك
 نادر اولاراق تولد ايدرلر. ليكن دواملى بر اقدام و مطا
 لعه سايه سننده بعض مرتبه سهولت اسلوب اكتساب
 ايدهرلر يازديقلرينى او قوتمايه، سويله دېكلرينى ديكله تمهيه
 ميسر اشمس بيانغى محررلر آوروپانك هر متمدن
 مملكتنده پك چوق بونونور. و سراى لرك ادبياتى
 بو محررلرك آثارى اوزهرينه قورولور. اكر بر مؤلف
 بو محررلرك فوقه چيقاجاق اولورسه، قورقوتماق
 صنعتنده ماهر اولان او عادى محررلر بو ممتاز محررى
 بعضاً يولندن دوندورولور؛ مكره بو محرر كامل،
 كندىنى ايلهرى سوره جك و هر دورلو مشكلاتى
 اقبه نام ايتديره جك ماظم بر دهايه مالك اولار. كرك
 استعدادلرينى كندى استعدادينه متقرب و بنا برين
 كنديسنده زعم ايتديكى فائيت ايچون آزهلكه لى